

FUNDARGERÐ

PENINGASTEFNUNEFND

2023

Maí
115. fundur
Birt 7. júní 2023

Fundargerð peningastefnunefndar Seðlabanka Íslands

Maí 2023 (115. fundur)

Birt: 7. júní 2023

Í lögum um Seðlabanka Íslands segir að ákvarðanir um beitingu stjórnþækja bankans í peningamálum séu teknar af peningastefnunefnd og að opinberlega skuli birta fundargerðir peningastefnunefndar og gera grein fyrir ákvörðunum nefndarinnar og forsendum þeirra. Á grundvelli þessa birtir peningastefnunefnd fundargerðir tveimur vikum eftir að ákvarðanir hennar eru kynntar. Í fundargerðunum koma m.a. fram upplýsingar um hvernig atkvæði einstakra nefndarmanna féllu við ákvarðanir nefndarinnar.

Hér birtist fundargerð fundar peningastefnunefndarinnar 22. og 23. maí 2023, en á honum ræddi nefndin efnahagspróunina, þróun á fjármálamörkuðum, ákvarðanir um beitingu stjórnþækja bankans í peningamálum og kynningu þeirra ákvarðana 24. maí.

I Þróun í efnahags- og peningamálum

Áður en nefndarmenn fjölluðu um ákvarðanir í peningamálum ræddu þeir innlenda fjármálamarkaði, fjármáalegan stöðugleika, horfur í heimsbúskapnum og utanríkisviðskiptum Íslands, innlendan þjófbarbúskap og verðbólgu, með hliðsjón af upplýsingum sem hafa komið fram frá síðasta fundi nefndarinnar 22. mars 2023 eins og þær birtust í nýrri spá og óvissumati í *Peningamálum 2023/2* hinn 24. maí.

Fjármálamarkaðir

Frá fundi peningastefnunefndar í mars hafði gengi krónunnar lækkað um 0,6% gagnvart viðskiptaveginni gengisvísitölu. Seðlabankinn átti engin viðskipti með gjaldeyri á tímabilinu.

Taumhald peningastefnunnar miðað við raunvexti Seðlabankans minnkaði frá fundi nefndarinnar í mars. Raunvextir bankans voru 0,3% miðað við meðaltal mismunandi mælikvarða á verðbólgu og verðbólguvæntingar til eins árs og voru 0,2 prósentum lægri en rétt eftir birtingu vaxtaákvörðunar nefndarinnar í mars. Miðað við ársverðbólgu höfðu þeir hins vegar hækkað um 0,3 prósentur á sama tímabili og voru -2,2%.

Vextir á ótryggðum innlánnum í viðskiptum til einnar nætur (IKON) og vextir á millibankamarkaði með krónur hækkuðu í takt við hækkun meginvaxta í mars en engin velta var á millibankamarkaði á milli fundar nefndarinnar. Ávöxtunarkrafa lengri óverðtryggðra ríkisbréfa lækkaði um 0,6 prósentur frá fundinum í mars en krafa lengri verðtryggðra ríkisbréfa var nánast óbreytt. Þá höfðu meðalvextir óverðtryggðra íbúðalána hækkað í kjölfar hækkunar meginvaxta í mars og meðalvextir verðtryggðra íbúðalána hækkað lítillega.

Skammtímavaxtamunur miðað við þriggja mánaða millibankavexti jókst um 0,7-0,8 prósentur á milli funda og var 5,3 prósentur gagnvart evrusvæðinu og 3,3 prósentur gagnvart Bandaríkjunum. Á sama tíma hafði mismunur langtímavaxta hins vegar minnkað um 0,7-0,8 prósentur og var 4,2 prósentur gagnvart Þýskalandi og 2,9 prósentur gagnvart Bandaríkjunum. Mælikvarðar á áhættuálag erlendra skuldbindinga ríkissjóðs höfðu minnkað lítillega á milli funda nefndarinnar. Skuldatryggingarálag á fimm ára skuldbindingar ríkissjóðs í Bandaríkjadöllum var 0,6% og vaxtamunur á evruútgáfu ríkissjóðs gagnvart þýskum ríkisskuldabréfum var 1,1-1,4 prósentur.

Samkvæmt ársfjórðungslegri könnun Seðlabankans á væntingum markaðsaðila sem framkvæmd var í maí sl. þjuggust markaðsaðilar við því að meginvextir Seðlabankans yrðu hækkaðir í 8,5% á núverandi ársfjórðungi og tækju að lækka á fyrsta fjórðungi næsta árs. Þeir þjuggust við því að meginvextir yrðu 8,25% eftir eitt ár og 6% eftir tvö ár. Hlutfall svarenda sem taldi taumhald peningastefnunnar of laust var 66% og meira en tvöfaldaðist frá síðustu könnun þegar hlutfallið var 28%. Þá fækkaði þeim sem töldu taumhaldið hæfilegt í 17% úr 56% í síðustu könnun en 17% svarenda töldu taumhaldið of þétt.

Greiningardeildir fjármálafyrirtækja væntu þess að peningastefnunefnd myndi hækka vexti um 1 prósentu. Vísuðu þær til þess að verðbólga hafi verið þrálátari en búist var við og hún væri á sífelld breiðari grunni. Þá hafi undirliggjandi verðbólga aukist áfram og verðbólguvæntingar væru enn háar en mikilvægt væri að ná þeim niður vegna þess hve stutt væri í næstu kjarasamningalotu. Nefndu þær einnig að töluverð spenna væri á vinnumarkaði, eftirspurn hafi verið kröftug og hagvaxtarhorfur fyrir árið í ár hafi batnað. Þó væru vísbendingar um að eftirspurn gæti farið minnkandi á næstu mánuðum.

Það dró lítillega úr ársvexti víðs peningamagns (M3) í upphafi ársins og var vöxturinn 9% í mars. Vægi innlána heimila í ársvextinum jókst á ný en heldur dró úr vexti innlána fyrirtækja þótt hann væri enn töluverður. Einnig dró úr ársvexti útlána lánakerfisins til heimila á sama tíma og mældist hann 8,5% í mars. Ársvöxtur útlána lánakerfisins til fyrirtækja var enn kröftugur og mældist 13,9% í mars. Samkvæmt útlánakönnun Seðlabankans frá því í apríl gerðu viðskiptabankarnir ráð fyrir að heldur dragi úr framboði lánsfjár til fyrirtækja á næstu sex mánuðum.

Úrvalsvisitala Kauphallarinnar, OMXI10, lækkaði um 7,4% milli funda nefndarinnar. Velta á aðalmarkaði nam 312 ma.kr. á fyrstu fjórum mánuðum ársins sem er 28% minni velta en árið á undan. Munurinn milli ára litast að miklu leyti af útboði á hluta ríkisins í Íslandsbanka í mars 2022.

Alþjóðleg efnahagsmál og utanríkisviðskipti

Samkvæmt spá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, sem birt var í apríl sl., er gert ráð fyrir að hagvöxtur í heiminum minnki úr 3,4% í fyrra í 2,8% í ár en þokist upp í 3% á næsta ári. Það er svipaður hagvöxtur og sjóðurinn spáði bæði í janúar og október sl. en vel undir meðalhagvexti undanfarinna tveggja áratuga. Hagvöxtur minnkar einkum í þróuðum ríkjum í ár samkvæmt spánni eða úr 2,7% í fyrra í 1,3% í ár. Hagvöxtur í heiminum gæti hins vegar orðið enn minni í ár ef frekara umrót verður á fjármálamarkaði. Samkvæmt líklegu fráviksdæmi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins gæti heimshagvöxtur minnkað í um 2,5% í ár og farið niður fyrir 1% í þróuðum ríkjum verði það raunin. Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn spáir því að verðbólga í heiminum hjaðni úr 8,7% í fyrra í 7% í ár í takt við lækkun alþjóðlegs hrávöruverðs. Einnig er talið að verðbólga í heiminum verði 4,9% á næsta ári. Undirliggjandi verðbólga mun hins vegar líklega hjaðna hægar að mati sjóðsins. Þá mun verðbólga í flestum tilfellum líklega ekki minnka niður í markmið seðlabanka fyrr en í fyrsta lagi árið 2025.

Samkvæmt bráðabirgðatölum Hagstofu Íslands nam halli á vöruskiptajöfnuði 45 ma.kr. á fyrsta ársfjórðungi samanborið við 20 ma.kr. halla á sama tímabili í fyrra á föstu gengi. Útflutningsverðmæti

vöru jókst um 1% milli ára á fjórðungnum en þar vegast á aukið verðmæti sjávarafurða og lyf- og lækningatækja og minna verðmæti áls og kísiljárns sökum verðlækkunar. Á sama tíma jókst innflutningsverðmæti vöru um 12% og enn mælist nokkuð kröftugur vöxtur í öllum helstu undirflokkum innflutnings að undanskildum flutningatækjum.

Heimsmarkaðsverð á áli lækkaði um liðlega 1% frá marsfundi nefndarinnar og var um 2.200 Bandaríkjadalar á tonnið. Það er fjórðungi lægra verð en í maí í fyrra. Bráðabirgðatölur Hagstofunnar benda til þess að útflutningsverð sjávarafurða í erlendum gjaldmiðlum hafi lækkað um 1,2% milli fjórðunga á fyrsta fjórðungi ársins en þó verið um 13% hærra en á sama fjórðungi í fyrra. Heimsmarkaðsverð á Brent-hráolíu hækkaði um 2% milli funda nefndarinnar og var um 77 Bandaríkjadalar á tunnu á maífundinum. Það er þó um þriðjungi lægra verð en í maí í fyrra.

Raungengi miðað við hlutfallslegt verðlag hækkaði um 1,4% milli mánaða í apríl og var þá 7,6% yfir meðaltali síðasta aldarfjórðungs en 1,8% lægra en í desember 2019. Raungengi á þennan mælikvarða lækkaði um 2,1% milli ára á fyrsta fjórðungi ársins og má rekja lækkunina til 4,5% lækkunar nafngengis krónu en verðbólga hér á landi var 2,7 prósentum meiri en að meðaltali í viðskiptalöndum Íslands.

Innlendur þjófbarbúskapur og verðbólga

Samkvæmt árstíðarleiðrétum niðurstöðum vorkönnunar Gallup meðal 400 stærstu fyrirtækja landsins vilja 30% stjórnenda fjölga starfsfólki á næstu sex mánuðum en aðeins 12% vilja fækka því. Munurinn er því 18 prósentur sem er enn liðlega 10 prósentum yfir sögulegu meðaltali þótt hann hafi minnkað frá vetrarkönnuninni. Þá töldu 44% stjórnenda fyrirtæki sitt skorta starfsfólk og 58% þeirra sögðust eiga erfitt með að mæta óvæntri eftirspurn.

Samkvæmt vinnumarkaðskönnun Hagstofu Íslands (VMK) fjölgaði heildarvinnustundum um 4,4% milli ára á fyrsta ársfjórðungi. Þar af fjölgaði starfandi fólki um 4% og meðalvinnuvikan lengdist um 0,4%. Ef tekið er tillit til árstíðarsveiflu fjölgaði störfum og vinnustundum einungis lítillega milli fjórðunga en sú þróun kemur í kjölfar mikillar fjölgunar starfa á fjórða ársfjórðungi í fyrra. Launafólki á staðgreiðsluskrá fjölgaði með áþekkingu hætti og sýna árstíðarleiðréttar tölur að flestar atvinnugreinar hafa náð sambærilegu atvinnustigi og á árinu fyrir farsóttina.

Atvinnuþátttaka minnkaði um 0,1 prósentu milli fjórðunga á fyrsta fjórðungi ársins og hlutfall starfandi um 0,2 prósentur samkvæmt árstíðarleiðrétum niðurstöðum VMK. Atvinnuleysi jókst því um 0,1 prósentu milli fjórðunga og var 3,7%. Mælikvarði VMK á slaka á vinnumarkaði jókst hins vegar meira milli fjórðunga. Þrátt fyrir það er hann, líkt og atvinnuleysi, enn ½ prósentu minni en stuttu áður en farsóttin barst til landsins. Árstíðarleiðrét skráð atvinnuleysi minnkaði hins vegar áfram og var orðið 2,6% í apríl og hefur ekki mælst minna síðan um sumarið 2018.

Landsmönnum fjölgaði um 3,6% milli ára á fyrsta fjórðungi ársins. Fjölgunina má að mestu leyti rekja til búferlaflutninga erlendra ríkisborgara en um 2790 fleiri erlendir ríkisborgarar fluttu til landsins en frá því á fjórðungnum.

Á fyrsta fjórðungi ársins hækkaði launavísitalan um 3,5% milli fjórðunga og um 8,9% milli ára. Raunlaun hækkuðu um 1% milli fjórðunga en voru 1% minni en á sama ársfjórðungi í fyrra.

Helstu vísbendingar um þróun einkaneyslu benda til áframhaldandi kröftugs vaxtar á fyrsta fjórðungi í ár. Kortavelta bæði innanlands og erlendis jókst talsvert milli ára á fjórðungnum og bendir væntingavísitala Gallup til þess að neytendur séu heldur minna svartsýnir en á seinni hluta síðasta árs. Grunnspá Seðlabankans gerir þess vegna ráð fyrir töluvert meiri vexti einkaneyslu á fyrsta ársfjórðungi í ár en búist var við í febrúar.

Húsnæðisverðsvísitala Hagstofunnar fyrir allt landið, sem birt var í lok apríl, hækkaði um 1,2% milli mánaða að teknu tilliti til árstíðarsveiflu og um 12,4% milli ára. Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu, sem Húsnæðis- og mannvirkjastofnun reiknar út, hækkaði um 0,2% milli mánaða í apríl að teknu tilliti til árstíðar en um 8,6% milli ára. Þinglýstum kaupsamningum á landinu öllu fækkaði um 25,5% á fyrstu fjórum mánuðum ársins frá sama tíma í fyrra en kaupsamningum um nýbyggingar um 29,4%. Meðalsölutími íbúða á höfuðborgarsvæðinu í apríl mældist 5,4 mánuðir sem er töluvert meira en í apríl í fyrra þegar hann var um 0,9 mánuðir en íbúðum á sölu hefur fjölgað mikið undanfarna mánuði.

Vísitala neysluverðs hækkaði um 1,31% milli mánaða í apríl og mældist ársverðbólga 9,9%. Hún jókst lítillega frá því í mars. Verðbólga án húsnæðis jókst einnig og mældist 8,7%. Undirliggjandi verðbólga jókst jafnframt milli mánaða og mældist 7,5% miðað við meðaltal ólíkra mælikvarða.

Hækkun kostnaðar vegna eigin húsnæðis hafði mest áhrif á vísitölu neysluverðs í apríl. Húsnæðisverð á öllu landinu hækkaði milli mánaða en einna mest á landsbyggðinni. Verð á mat- og drykkjarvöru hækkaði áfram í apríl og nam árshækkunin 12,5%. Verð á almennri þjónustu hækkaði einnig talsvert milli mánaða sem litaðist einkum af hækkun flugfargjalda. Verðhækkanir undanfarið ár hafa þó verið dreifðar á marga undirliði þjónustu.

Samkvæmt könnun bankans á væntingum markaðsaðila hafa verðbólguvæntingar þeirra til tveggja ára hækkað frá fyrri könnun og námu 4,5%. Væntingar þeirra um verðbólgu til lengri tíma hækkuðu einnig milli kannana. Þeir gera ráð fyrir að verðbólga verði að meðaltali 4% á næstu fimm árum og hafa þær ekki mælst hærrí síðan árið 2013. Væntingar þeirra um meðalverðbólgu á næstu tíu árum mælast 3,5%. Verðbólguálag á skuldabréfamarkaði hefur hins vegar lækkað frá síðasta fundi nefndarinnar. Álagið til tíu ára var rúmlega 4% um miðjan maí og hafði lækkað um rúmlega ½ prósentu frá síðasta fundi nefndarinnar og álagið til fimm ára eftir fimm ár lækkaði álíka mikið á sama tíma.

Samkvæmt spánni sem birtist í *Peningamálum* 24. maí er talið að verðbólga hjaðni hægar en áður var spáð. Undirliggjandi verðbólga hefur aukist og miklar verðhækkanir mælast í æ stærri hluta neyslukörfunnar. Þótt hjöðnun alþjóðlegrar verðbólgu vegi á móti er innlendir verðbólguþrýstingur mikill og meiri en gert var ráð fyrir í febrúarspá bankans. Horfur eru því að verðbólga verði meiri í ár og á næsta ári en þá var spáð. Þar vegur lakari upphafsstaða í byrjun spátímans þungt en einnig að horfur eru á meiri spennu í þjóðarbúinu í ár þótt hærra gengi krónunnar vegi á móti. Samkvæmt spánni verður verðbólga yfir 8% út þetta ár, fer ekki undir 4% fyrr en seint á næsta ári og verður ekki komin undir 3% fyrr en líða tekur á árið 2026.

Þótt hagvöxtur í helstu viðskiptalöndum hafi gefið eftir undanfarið hefur hann reynst þróttmeiri en gert var ráð fyrir í febrúarspá *Peningamála*. Hagvaxtarhorfur fyrir þetta ár hafa því heldur batnað. Áfram er þó gert ráð fyrir slökum hagvexti í ár og á næsta ári eða um 1% að meðaltali á ári. Alþjóðleg verðbólga hefur hjaðnað en undirliggjandi verðbólga er áfram mikil sem bendir til þess að enn sé nokkuð í land að koma mældri verðbólgu niður í markmið.

Bráðabirgðatölur Hagstofunnar benda til þess að hagvöxtur hér á landi hafi mælst 6,4% í fyrra sem er mesti hagvöxtur sem mælst hefur síðan árið 2007. Vöxturinn var drifinn áfram af miklum vexti innlendar eftirspurnar, sérstaklega einkaneyslu sem jókst um 8,6% milli ára. Hagvöxtur var þó heldur minni en gert var ráð fyrir í febrúarspá bankans sem endurspeglar óhagstæðari utanríkisviðskipti og áhrif breyttrar meðhöndlunar Hagstofu Íslands á hugverkum í lyfjaiðnaði en á móti vó meiri vöxtur innlendar eftirspurnar. Svo virðist sem hagvöxtur á fyrsta fjórðungi þessa árs hafi verið töluvert meiri en spáð var í febrúar og því er útlit fyrir að hann verði meiri á árinu í heild. Nú er spáð 4,8% hagvexti á árinu í stað 2,6% í febrúar. Þar vega horfur á meiri vexti innlendar eftirspurnar þungt en einnig betri horfur í

ferðapjónustu og áhrif fyrrnefndrar aðferðafræðibreytingar Hagstofunnar. Hagvaxtarhorfur fyrir næstu tvö ár eru hins vegar svipaðar og í febrúar.

Óvenju mikil óvissa hefur verið í alþjóðlegum efnahagsmálum um nokkurt skeið og á því er engin breyting nú. Áföll undanfarinna ára hafa verið mörg og án fordæma: heimsfaraldur og styrjöld í Evrópu leiddu til alvarlegra framboðshnökra og verulegrar hækkunar orku- og hrávöruverðs sem heimsbúskapurinn er enn að bíta úr nálinni með. Alþjóðlegar efnahagshorfur gætu því verið of bjartsýnar. Það sama á við um innlendar verðbólguhorfur enda hefur kjölfesta verðbólguvæntinga laskast og því hætta á auknum áhrifum gengis- og launabreytinga á verðbólgu og að víxlverkun launa og verðlags fari af stað.

II Ákvarðanir um stjórnþæki bankans í peningamálum

Nefndin ræddi taumhald peningastefnunnar í ljósi framvindu efnahagsmála og þess að raunvextir bankans höfðu lækkað frá marsfundi nefndarinnar. Rætt var um hvort taumhaldið væri hæfilegt í ljósi verðbólguhorfa en nefndin ákvað á fundi sínum í mars að hækka vexti enn frekar. Á þeim tíma hafði verðbólguþrýstingur aukist áfram, raunvextir bankans höfðu lækkað og innlend eftirspurn aukist meira en gert hafði verið ráð fyrir.

Nefndarmenn ræddu að efnahagsumsvif hefðu verið kröftug það sem af er ári og að samkvæmt nýrri þjóðhagsspá Seðlabankans væri spáð 4,8% hagvexti á árinu í stað 2,6% í febrúar. Þar vægju þungt horfur á meiri vexti innlendrar eftirspurnar en einnig væri útlit fyrir kröftugri umsvif í ferðapjónustu.

Nefndin fjallaði um að verðbólga mældist 9,9% í apríl og hefði aukist lítillega milli mánaða. Fram kom að undirliggjandi verðbólga héldi áfram að aukast og að miklar verðhækkningar mældust í sífelld stærra hluta neyslukörfunnar. Rætt var um að útlit væri fyrir að verðbólguþrýstingur yrði töluvert meiri í ár og á næsta ári en áður var gert ráð fyrir. Nefndarmenn fjölluðu einnig um að verðbólguvæntingar til lengri tíma hefðu jafnframt lækkað og væru vel yfir markmiði. Aukin hætta væri því á að verðbólga reyndist þrálát.

Allir nefndarmenn voru þeirrar skoðunar að hækka þyrfti vexti bankans enn frekar og rætt var um hækkun á bilinu 1-1,5 prósentur. Helstu rök sem komu fram voru þau að verðbólguþrýstingur væri enn að aukast og talsverður kraftur væri í þjóðarþúinu. Þótt árangur peningastefnunnar væri orðinn greinilegur á húsnæðismarkaði væru fáar aðrar skýrar vísbendingar um viðsnúning. Vísbendingar væru um að kostnaðarhækkunum fyrirtækja væri að miklu leyti velt út í verðlag enda væri innlend eftirspurn kröftug. Jafnframt hefðu raunvextir lækkað milli funda þótt þeir væru lítillega jákvæðir. Þá hafði nefndin áhyggjur af því hversu stutt væri í gerð næstu kjarasamninga og að tíminn til stefnu til að ná merkjanlegum árangri væri naumur. Talsverð spenna væri enn á vinnumarkaði, atvinnuleysi væri lítið og víða skortur á starfsfólki. Nefndin ræddi í því sambandi ólíka þróun raunlauna hér á landi undanfarin ár samanborið við þróunina í öðrum þróuðum ríkjum. Raunlaun hefðu lækkað töluvert meira hér á árunum 2020-2021 og lækkunin á seinni hluta árs í fyrra hefði jafnframt verið minni en í okkar helstu viðskiptalöndum. Kröftugur vöxtur raunlauna væri því hluti af skýringunni á því hversu lengi verðbólga hefði verið yfir markmiði og hvers vegna hún virtist ætla að verða þrálát. Aðhaldsstig opinberra fjármála var einnig rætt og taldi nefndin að það myndi styðja við peningastefnuna og leiða til betri hagstjórnarblöndu ef aðhaldið þar væri meira. Voru nefndarmenn sammála um að það gæti að öðru óbreyttu stuðlað að því að hækka þyrfti vexti minna og fórnarkostnaðurinn í hægari efnahagsumsvifum yrði að sama skapi minni til lengra tíma lítið en ella.

Bent var á að á móti vægju ýmsir þættir sem gætu dregið hratt úr eftirspurn. Heimilin hefðu gengið hraðar en áður var talið á uppsafnaðan sparnað til að fjármagna aukna einkaneyslu og horfur væru því á

að það tæki að hægja á vexti einkaneyslu. Hægt hefði á umsvifum á húsnæðismarkaði og fjármálaleg skilyrði væru að þrengjast. Á næstu misserum kæmi jafnframt að endurskoðun vaxta í húsnæðislánasamningum hjá stórum hluta heimila sem mun leiða til þess að greiðslubyrði þeirra þyngist að öðru óbreyttu. Einnig var bent á að áhrif undanfarinna hækkana væru ekki að fullu komin fram.

Nefndin taldi mikilvægt að ná verðbólguvæntingum og verðbólgu niður eftir því sem liði á árið. Háar verðbólguvæntingar gætu leitt til þess að launakröfur í næstu kjarasamningalotu yrðu meiri en ella og miklar launahækkningar gætu leitt til víxlverkunar hækkandi launa og verðlags. Ætti það sérstaklega við ef eftirspurn væri ennþá svo mikil að auðvelt væri að velta kostnaðarhækkunum út í verðlag. Niðurstaðan gæti því orðið sú að verðbólga yrði enn þrálátari og vextir þyrftu því að hækka meira og vera háir lengur. Í því ljósi var bent á að betra væri að hækka vexti strax og í stærrí skrefum til að ná árangri fyrr, í staðinn fyrir að taka minni skref og þurfa að hafa vexti háa lengur en ella. Þótt það gæti verið áraun fyrir raunhagkerfið til skamms tíma þá fæli það í sér ábata til lengri tíma að ná verðbólgu tiltölulega hratt niður og geta þá hafið lækkunarferlið fyrr en ella. Ef það þýddi að kæla þyrfti þjóðarbúskapinn snögglega til að ná niður verðbólgu og verðbólguvæntingum þá yrði það gert.

Nefndin ræddi hvort einnig ætti að hækka bindiskyldu innlánsstofnana en nefndin hafði í mars 2020 ákveðið að lækka bindiskylduna til þess að auka svigrúm þeirra til að bregðast við breyttum aðstæðum í kjölfar þess að heimsfaraldur braust út. Nefndarmenn töldu að hækkun bindiskyldu myndi leiða til hækkunar á jaðarfjármagnskostnaði innlánsstofnana sem myndi að öðru óbreyttu minnka svigrúm þeirra til útlána. Nefndarmenn voru hins vegar sammála um að hækkun bindiskyldunnar kæmi ekki í staðinn fyrir hækkun vaxta enda væru þeir meginstjórnþæki peningastefnunnar.

Með hliðsjón af umræðunni lagði seðlabankastjóri til að föst bindiskylda innlánsstofnana yrði hækkuð úr 1% í 2%. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra. Einnig kom fram að ef þörf væri á gæti nefndin ákveðið síðar að beita bindiskyldu í enn meira mæli.

Seðlabankastjóri lagði einnig til að vextir bankans yrðu hækkaðir um 1,25 prósentur. Meginvextir bankans, þ.e. vextir á sjö daga bundnum innlánnum, yrðu 8,75%, innlánsvextir (vextir á viðskiptareikningum) 8,5%, vextir af lánum gegn veði til sjö daga 9,5% og daglánvextir 10,5%. Ásgeir Jónsson, Rannveig Sigurðardóttir, Ásgerður Ósk Pétursdóttir og Herdís Steingrímsdóttir greiddu atkvæði með tillögunni. Gunnar Jakobsson greiddi atkvæði gegn tillögu seðlabankastjóra og vildi hækka vexti um 1 prósentu enda teldi hann að áhrif fyrri vaxtahækkana væru ekki að fullu komin fram og því ekki nauðsynlegt að stíga stærra skref núna.

Fram kom á fundinum að í ljósi aðstæðna væri nauðsynlegt að herða taumhald peningastefnunnar enn frekar. Taldi nefndin að einkum væri mikilvægt að koma í veg fyrir víxlverkun hækkandi launa og verðlags, sérstaklega þegar litið væri til mikillar spennu í þjóðarbúinu og hversu stutt væri í næstu kjarasamningalotu. Að mati nefndarinnar væru því horfur á að hækka þyrfti vexti enn meira til að tryggja betra jafnvægi í þjóðarbúskapnum og koma verðbólgu í markmið.

Eftirfarandi nefndarmenn sátu fundinn:

Ásgeir Jónsson, seðlabankastjóri og formaður nefndarinnar
Rannveig Sigurðardóttir, varaseðlabankastjóri peningastefnu
Gunnar Jakobsson, varaseðlabankastjóri fjármálastöðugleika

Herdís SteingrÍmsdóttir, dósent, utanaðkomandi nefndarmaður

Ásgerður Ósk Pétursdóttir, lektor, utanaðkomandi nefndarmaður

Þórarinn G. Pétursson, aðalhogfræðingur Seðlabankans, sat allan fund nefndarinnar. Þar að auki sátu nokkrir starfsmenn Seðlabankans hluta fundarins.

Karen Á. Vignisdóttir ritaði fundargerð.

Næsta yfirlýsing peningastefnunefndarinnar verður birt miðvikudaginn 23. ágúst 2023.